

UČÍM SE ŘÍKAT NE

„Vaše slovo buď ‚ano, ano – ne, ne‘;
co je nad to, je ze zlého.“

Pomůcky: pracovní list, DUHA 9/2014–2015.

Přivítání

Přivítáme se, přeptáme se děti, jak se jim daří, a rozdáme si pracovní listy s nabídkou „smajlíků“. Děti mají za úkol vybarvit, příp. zakroužkovat nebo jinak označit toho „smajlíka“, který se jim nejvíce líbí, příp. k němu domyslet, co by asi mohl říkat. Začneme jako první. Děti svou volbu ukáží ostatním a zdůvodní, příp. řeknou, co jejich smajlík říká. Ve větší skupině můžeme tvořit skupiny stejných nebo podobných smajlíků.

Ano a ne

Diskutujeme o tom, které ze smajlíků by mohly říkat spíše ANO a které spíše NE. V menší skupině si můžeme vyzkoušet, s jakou intovací by to mohly říkat. Např. Ustrašené ano. Výhružné ne. Ano, které vlastně znamená ne. Vždy jeden řekne ke „svému“ smajlíkovi ANO, příp. NE a ostatní to po něm zopakují jako ozvěna a pokusí se vymyslet situaci (doma, ve škole, při sportu apod.), kdy by takové ano nebo ne mohlo zaznít.

Na závěr vybereme pro ANO a NE smajlíky a každý si může vyzkoušet vyslovit ano, které znamená ano, a ne, které znamená ne. Na pracovní list doprostřed mohou děti překreslit, příp. nakreslit smajlíky, které se podle nich k ANO a NE nejlépe hodí.

Daniela se učí říkat ne

Přečteme si o jenom ANO a NE příběh. Je to začátek příběhu z DUHY 9 (2014–2015) Daniela říká NE:

Začalo to na konci hodiny českého jazyka. Rozdávaly se opravené písemky, a když ji podávala paní učitelka Daniele, usmála se na ni a řekla: „Výborně, Danielko! Jen tak dál!“ A Daniela měla radost, protože písemka byla opravdu těžká.

„Hurá! Mám jedničku!“ vykřikla.

A pak se ozval ze zadní řady nářek, který se nedal přeslechnout: „Ach, ne! A já mám za pět!“

To byla Sabina. Vypadala hodně smutně a slzy se jí kutálely po tvářích. Hanka, která seděla vedle Sabiny, se na Danielu zamračila: „Co hledíš, Danielo! Všechny nemůžeme být takové šprtky jako ty!“

Daniela zčervenala. Ještě že zazvonilo. Zatímco si o přestávce vybalovala svačinu, obklopila většina holek Sabinu a utěšovala ji. Daniela seděla v lavici sama. Nebývala oblíbená, to věděla, ale dovedla si poradit. Vstala a pomalu přešla kolem skupiny holek k oknu. Myslela si, že si jí nevšimnou. Ale o to větší bylo její překvapení, když se Sabina tiše ozvala: „Danielo, prosím tě... Víš, já bych... Já jsem dnes při té písemce totálně proletěla. Potřebovala bych, abys mi pomohla.“

Daniela nevěřila svým uším. „Sabina, ta nejoblíbenější holka z celé školy, teď mluví jenom s ní a prosí ji o pomoc? To je úžasné! Určitě! Udělám pro ni všechno na světě! A pak ostatní holky uvidí, že mám v hlavě ještě něco víc než učení.“ pomyslela si.

„Ale jistě. To víš, že ti pomůžu!“ řekla Daniela ochotně a hned se zeptala. „A jak by sis to představovala?“

„No, třeba bys mohla nějak zařídit, abych měla v pořádku domácí úkoly, co říkáš? Já mám totiž strašně práce, nestíhám a navíc tomu všemu ale vůbec nerozumím!“ vysvětlila jí pohotově Sabina. Daniela spíš čekala, že si Sabina domluví doučování. Odpověď jí tak zaskočila, že jen zašeptala: „Jasně. To víš, že to zařídím.“

Pak uběhly tři dny a Daniela měla plné ruce práce. Když přišla domů, sedla si jako obvykle rovnou k domácím úkolům, ale když je dopsala a měla jít ven se svým pejskem Charliem, nešlo to. Musela ještě udělat domácí úkoly za Sabinu! Především chtěla Daniela péct s maminkou koláčky! Její oblíbené! Tvarohové! Místo toho však musela napsat svůj sloh a pak ještě druhý – úplně jiný – pro Sabinu! A včera? To si chtěla s bráchou konečně něco pořádného postavit z nového vánočního lega, ale místo toho musela zase sedět nad sešitem.

Děti mají za úkol příběh dokončit, příp. poradit, co má Daniela dělat. Příběh si mohou děti dočíst doma, příp. jej volně dovyprávíme. K procvičení můžeme použít také kratší příběhy z nabídky na prostřední stránce časopisu.

Na tabuli nebo na arch papíru napíšeme výrazně slovo NE. Děti vymýšlejí situace, kdy je dobré říct tomu druhému NE. Povídáme si o nich a zapisujeme je.

Ujistíme děti, že nikdo nemá právo jim ubližovat a že mají právo se přiměřeným způsobem bránit. Někdy stačí důrazně vyslovit: „Ne.“ „Nesouhlasím.“ „Nedělej mi to.“ „Je mi to nepříjemné.“ A když si druhý jejich NE nevšímá a pokračuje, je dobré požádat o pomoc dospělého, kterému důvěřují.

Kdy nás Ježíš učí říkat ne!

Ujistíme děti, že také Ježíš ví, že jsou v životě situace, kdy je nutné druhého odmítnout a vyslovit NE. Sám to také prožívá.

Odkážeme na příběh pokušení Ježíše na poušti, kdy vůči „výhodné nabídce“ Ježíš řekl NE dokonce třikrát. Můžeme využít druhou stranu pracovního listu.

Ježíš odešel na poušť, aby se připravil na to, až bude procházet izraelskou zemí, setkávat se s lidmi a ukazovat jim, jaký je Bůh. Chtěl si to všechno promyslet, poradit se o tom s Bohem svým Otcem a modlit se.

Tehdy uslyšel zlý hlas, kterému nabízel tyto věci:

„Udělej si z kamenů chleba!“ Co by Ježíš získal, kdyby řekl ANO? Ale Ježíš řekl NE!

„Skoč ze střechy chrámu dolů!“ Co by Ježíš získal, kdyby řekl ANO? Ale Ježíš řekl NE!

„Pokloň se mi a dám ti poklady celého světa!“ Co by Ježíš získal, kdyby řekl ANO? Ale Ježíš řekl NE! JDI PRYČ!

Ježíš se šel na poušť připravit na svůj velký úkol, proto říká NE jednání, které tomu neprospěje a které mu není vlastní. Ježíš říká NE, když ho někdo provokuje k riskování a předvádění se. Ježíš říká NE, když ho někdo chce využívat a uplácat. Ježíš říká NE, protože ví, co chce, co je důležité a co zvládne.

Ježíš nemá strach říkat NE všemu, co je zlé! Ani ty nemusíš mít strach.

Ano nebo ne?

Někdy je těžké poznat, kdy říkat ANO a kdy NE.

Povídáme si o tom a uvádíme příklady. Můžeme vyjít z testu na s. 13 nebo z toho, co děti samy napsaly na začátku hodiny.

Můžeme se rozdělit do dvou skupin. Jedna uvádí příklady situací, kdy je dobré říkat ANO, druhá příklady situací, kdy je dobré říkat NE.

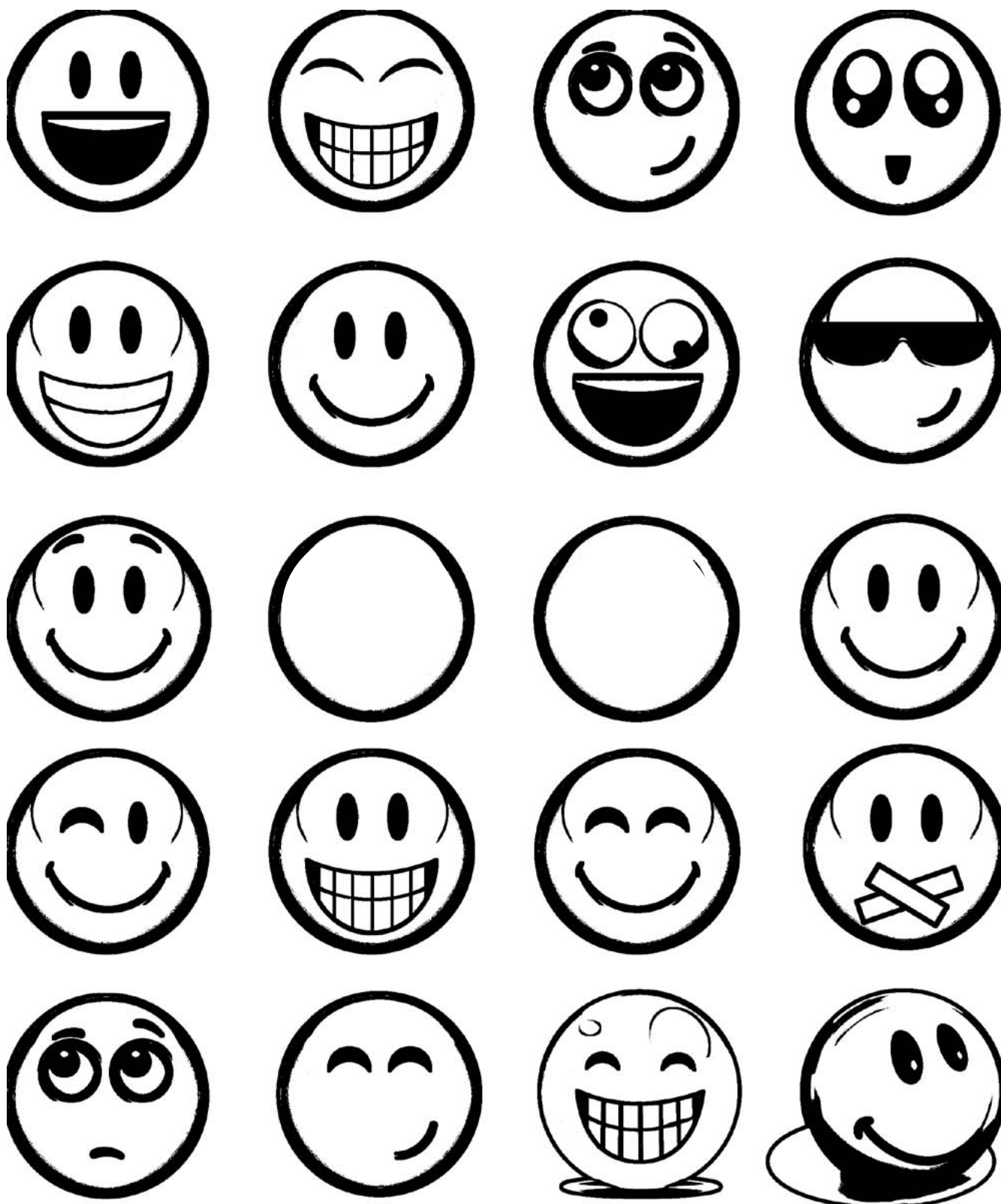
Např. Když tě cizí člověk zastaví před školou a chce, abys šel s ním. Když tě maminka žádá, abys přišla včas ze školy. když ti kamarád nabídne cigaretu. Apod.

„Vaše slovo buď ,ano, ano – ne, ne“; co je nad to, je ze zlého.“

Můžeme přemýšlet nad tím, co tato Ježíšova rada znamená.

Modlitba

Dobrý Bože,
pomáhej nám poznávat,
kdy je dobré říkat ano a kdy ne.
Amen.

Představ si, že každý z těchto smajlíků umí říct ANO a NE. Předved' jak.
Doprostřed překresli, příp. nakresli smajlíky, kteří podle tebe umí říct
ANO a NE nejlépe.

Napiš, co zlého by někteří lidé
mohli chtít po tobě.

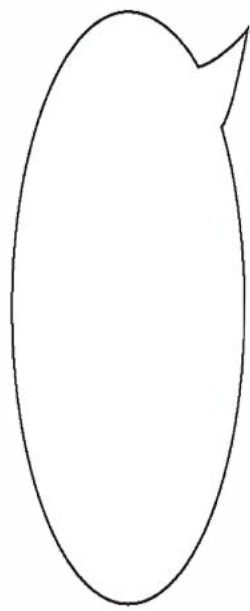
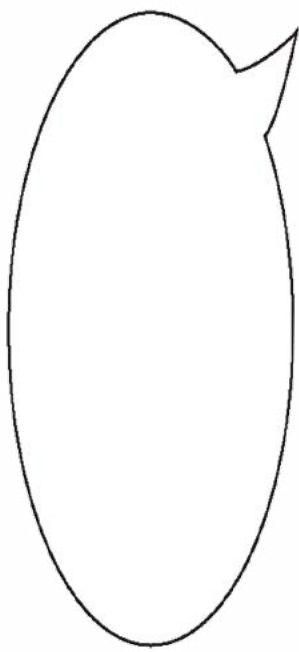
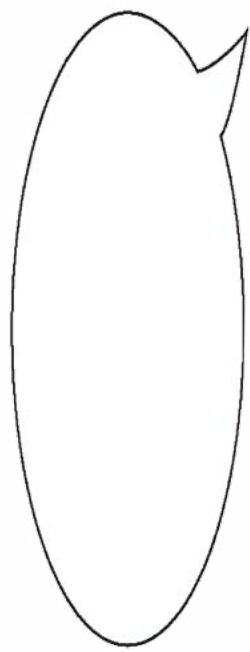
Tohle chtěl zlý hlas po Ježíšovi na poušti.

NE!

„Udělej si
z kamenů chleba!“

„Skoč ze střechy
chrámu dolů!“

„Pokloň se mi a dám ti
poklady celého světa!“

Nakresli sebe!